

Turun työllisyysalueen valmistelun käynnistämistä; aiesopimuksen hyväksyminen

Kaupunginhallitus 27.03.2023 § 68

Valmistelija

Kehittämisohtaja Laaksonen Paavo

Kh 06.09.2021 § 362

Valmistelija: vs. kehittämisohtaja Paavo Laaksonen

Sanna Marinin hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille 2024. Uudistuksen valmistelun aikana määritetään muun muassa, mitkä palvelut järjestetään paikallisesti ja mitkä keskitetysti, miten kuntien kannustava rahoitusmalli jatkossa toimii ja millaiseksi uuden palvelujärjestelmän tietojärjestelmä- ja kokonaisarkkitehtuuri- sekä tiedolla johtamisen rakenteet määrittyvät.

Liitteenä on esitys, johon on koottu keskeiset tiedot työllisyyspalveluista ja TE-palveluiden uudistuksen valmistelun tilanteesta.

Loimaan kaupunginhallituksessa 16.8.2021 käsiteltiin kyselyä Suomen kunnille: TE -palvelut 2024 -uudistus. Kaupunginhallitus valtuutti kaupunginjohtajan, kehittämisohtajan ja työllisyyspäällikön vastaamaan kyselyyn ja välittämään vastaukset kaupunginhallitukselle tiedoksi. Kokouksen jälkeen TEM on jatkanut toistamiseen kyselyn vastausaikaa 8.9.2021 saakka.

Liitteenä luonnos Loimaan kaupungin vastauksesta kyselyyn.

Valtakunnan tasolla uudistuksen valmistelussa ensimmäisiä päätettäviä asioita on järjestämisvastuun ja rahoitusmallin linjaaminen. Nykyisillä tiedoilla todennäköisin järjestämismalli on kuntaperusteinen mutta järjestämisalueen minimikokoa tultaneen rajoittamaan. Oletettavaa on, että Loimaan seudulla työllisyyspalvelujen järjestäminen edellyttää uudistuksen myötä kuntayhteistyötä. Seudullisen tahtotilan kartoittamiseksi ja valmisteluyhteistyön edistämiseksi on 6.9.2021 päivällä Loimaan seudun kuntajohtajilla yhteinen palaveri.

Vs. kehittämisohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus hyväksyy Loimaan kaupungin lausunnon TEM:n TE-palvelut 2021 -uudistuskyselyyn ja merkitsee tiedoksi työllisyyspalvelujen uudistuksen valmistelun valtakunnallisen ja seudullisen tilanteen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Työllisyyspäällikkö Kaisa Kantola saapui kokoukseen asian käsittelyyn ajaksi klo 19:15-19:50.

Kh 10.10.2022 § 285

Valmistelija: kehittämisohtaja Paavo Laaksonen

TE2024-uudistuksesta järjestettiin Loimaan seudun kuntien hallituksille ja johtaville virkamiehille yhteinen infotilaisuus 29.9.2022. Tilaisuudessa asiantuntija Mikko Kesä avasi uudistuksen vaikutuksia seudulle ja käytiin keskustelua seudullisesta valmistelusta.

Suomen hallitus on myös antamassa uudistusta koskevan lakiesityksen eduskunnalle 6.10.2022.

Kehittämiskohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee uudistuksen valmistelutilanteen tiedoksi ja ohjeistaa jatkovalmistelua.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Kehittämiskohtaja Paavo Laaksonen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:36.

Kh 28.11.2022 § 343

Valmistelija: Kehittämiskohtaja Paavo Laaksonen

TE2024-uudistuksesta järjestettiin maakunnallinen tilaisuus kunnille Turun kutsumana 10.11.2022. Tilaisuudessa Turku esitti ohjaus- ja valmistelualueen perustamista maakuntaan. (Pykälän liitteenä Turun esitys 10.11. tilaisuudesta.) Esitys kokoonpanosta tulee kuntiin marraskuussa 2022 ja nimeäminen tulisi tehdä joulukuussa 2022.

Kehittämiskohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee uudistuksen valmistelutilanteen tiedoksi ja ohjeistaa jatkovalmistelua.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus nimesi ohjaus- ja valmistelualueen kehittämiskohtajan ja työllisyyspäällikön.

Esittelijä

Kehittämiskohtaja Laaksonen Paavo

Turun aloitteesta TE2025-uudistusta varten nimettiin maakunnalliset ohjaus- ja valmisteluryhmät, jotka aloittivat toimintansa 2023 vuoden alusta. Tälle maakunnalliselle valmistelutyölle annettiin toiminta-aikaa maaliskuun 2023 loppuun. Valmisteluryhmän esitys ohjausryhmälle valmistuu 22.3.2023 ja kuntajohtajista koostuva ohjausryhmä käsittelee sitä 31.3.2023 kokouksessaan. Ohjausryhmän kokoukseen on toivottu kuntien kannanottoja valmisteluryhmän esitykseen sekä uudistuksen jatkovalmisteluun.

Valmisteluryhmän esitys pykälän liitteenä.

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee uudistuksen valmistelutilanteen ja maakunnallisen valmisteluryhmän esityksen tiedoksi sekä ohjeistaa jatkovalmistelua.

Päätös Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä Kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen ja työllisyyspäällikkö Kaisa Kantola poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:50.

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 115

Valmistelija Kehittämisjohtaja Laaksonen Paavo

Varsinais-Suomeen ollaan valmistelemassa kahta työllisyysaluetta TE2025-uudistukseen liittyen: Salon ja Turun vetäminä. Loimaan seudun kunnista Koski ja Marttila ovat ilmoittaneet osallistuvansa Salon alueen valmisteluun. Pöytyä, Aura ja Oripää ovat päättäneet osallistua Turun valmisteluun.

Loimaalta keskustelua on käyty virkamiestasolla sekä Salon että Turun suuntaan. Keskustelujen ja maakuntaan muodostuneiden alueiden pohjalta Loimaan virkamiehet ovat mukana 2.5.2023 käynnistyneessä Turun valmisteluryhmissä. Turun työllisyysalueella on tavoitteena tuoda aiesopimukset kuntiin kesäkuussa 2023 ja varsinaiset järjestämissopimukset loppu kesästä 2023.

Esittelijä Kehittämisjohtaja Laaksonen Paavo

Päätösehdotus Loimaan kaupunki osallistuu Turun vetämän työllisyysalueen valmisteluun tavoitteena varmistaa Loimaan seudun monipuoliset työllisyyden hoidon lähipalvelut ja kuntien mahdollisuudet vaikuttaa oman alueensa palveluihin.

Päätös Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä Kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 18:42.

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 157

Valmistelija Kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen

Turun johtaman työllisyysalueelle on valmisteltu aiesopimusta. Kuntajohtajista koostuvan ohjausryhmän on tarkoitus osaltaan hyväksyä aiesopimus 7.6.2023 ja tuoda sen jälkeen kuntien päätöksentekoon. (Ohjausryhmälle esitettävä aiesopimus toimitetaan hallitukselle ennen kokousta erikseen.)

TE-uudistuksen valmisteluun liittyen Loimaa on teettänyt selvityksen Mikko Kesällä. Selvitys on pykälän liitteenä.

Esittelijä Kehittämisjohtaja Laaksonen Paavo

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ohjeistaa uudistuksen jatkovalmistelussa ja aiesopimuksen viimeistelyssä sekä merkitsee selvityksen tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä Kehittämiskoordinaattori Paavo Laaksonen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:09.

Kaupunginhallitus 19.06.2023 § 172
273/14.00.01/2023

Valmistelija Kehittämiskoordinaattori Paavo Laaksonen

Tausta ja tavoitteet:

Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Päätöksellä julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirretään työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025. Uudistuksella halutaan parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa ja nopeuttaa työllistymistä. Tavoitteena on tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita osaksi kuntien elinvoimatehtäviä.

Uudistuksen keskeiset sisällöt koskevat järjestämisvastuuta, palveluja, rahoitusta, henkilöstöä ja tietojärjestelmäkokonaisuutta.

Järjestämisvastuu:

Kunta voi järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhdessä yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Maantieteellisellä yhtenäisyydellä tarkoitetaan sitä, että jokaisella työllisyysalueeseen kuuluvalla kunnalla on yhteinen raja vähintään yhden muun samaan työllisyysalueeseen kuuluvan kunnan kanssa. Työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimivalla alueella tarkoitetaan aluetta, jolla työssäkäyntiin liittyvä pendelöinti kuntien välillä tai toiseen kuntaan on yleistä. Työmarkkinoiden toimivuus lähtökohtaisesti edellyttää esimerkiksi keskuskaupungin, jonne pendelöinti pääasiassa kohdistuu, sisällyttämistä alueeseen.

Järjestämisvastuun kriteereistä voidaan poiketa muun muassa saaristolaisuuden tai pitkien etäisyyksien vuoksi.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa. Tällöin viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa käyttää vastuukunta tai kuntayhtymä. Järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa palveluiden ja tehtävien osalta yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta, viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Vastuukunta tai kuntayhtymä voi sopia, että viranomaistoimivaltaa sisältäviä tehtäviä hoitaa myös jokin muu työllisyysalueen kunta kuin järjestämisvastuussa oleva kunta. Viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa voidaan myös siirtää toiselle työllisyysalueelle.

Palvelut:

Uudistuksessa kuntien järjestämisvastuulle siirtyvät seuraavat työllisyys- ja yrityspalvelut ja niihin liittyvät tukitoiminnot: työnvälityspalvelut; tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; valmennus; työvoimakoulutus; muutosturvakoulutus; henkilöasiakaan palveluprosessiin liittyvä asiantuntija-arviointi; lain mukaiset kokeilut; työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu; työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Rahoitus:

Kunnille siirtyvät palvelut muodostavat uuden valtionosuustehtävän, johon osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Peruspalvelujen valtionosuuden lisäys kohdennetaan työikäisen väestön (47 %) ja työttömien määrän (47 %) perusteella sekä vieraskielisyyskriteerin (6 %) kautta. Rahoitus tarkistetaan vuosittain. Palveluiden rahoituksessa on kahden vuoden siirtymäaika. Työllisyysalueen kunnat vastaavat palveluiden rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Uudistuksessa kuntien vastuu työttömyystuen perusosan kustannuksista laajenee. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee jatkossa työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti jatkossa pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta. Etuuksien maksuvastuu kompensoidaan valtionosuuksina. Korvaus lasketaan poikkileikkaustilanteessa.

Henkilöstö:

TE-toimiston ja ELY-keskuksen henkilöstö siirtyy kuntiin tai kuntayhtymiin liikkeenluovutuksella vanhoina työntekijöinä. Kuntien henkilöstöön uudistus voi vaikuttaa muuttuvina työtehtävinä. Uudistuksen valmistelussa tulee noudattaa ennakoivaa sekä henkilöstön nykyisen osaamisen huomioivaa henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstö otetaan mukaan uudistuksen valmisteluun ja toteutukseen, etenkin uusien toimintatapojen kehittämiseen. Varsinais-Suomessa uudistus koskee 300-350 TE-hallinnon työntekijää.

Tietojärjestelmäkokonaisuus:

Kunnille ja alueille tulee käyttövelvoite valtion TE-palveluihin tarjoamaan tietojärjestelmäkokonaisuuteen. Työvoimapalveluiden valtakunnallisen tietovarannon, palvelualustan ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa KEHA-keskus. Kunnat voivat hankkia asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia, joiden osalta KEHA määrittää tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset.

Valmistelu Varsinais-Suomessa:

Maakunnan kunnat aloittivat uudistusta koskevan vuoropuhelun syksyllä 2023 ja yhteisen valmistelun alkuvuodesta 2023. Tammi-maaliskuun aikana toteutetun skenaariotyön tavoitteena oli määrittää maakuntaan muodostettavat työllisyysalueet. Tämän työn lopputuloksena Varsinais-

Suomeen on muodostumassa kaksi aluetta. Salon työllisyysalueen ovat muodostamassa Salon kaupunki, Someron kaupunki, Kosken TI kunta ja Marttilan kunta. Turun työllisyysalueen ovat muodostamassa Auran kunta, Kaarinan kaupunki, Kemiönsaaren kunta, Kustavin kunta, Laitilan kaupunki, Liedon kaupunki, Loimaan kaupunki, Maskun kunta, Mynämäen kunta, Naantalin kaupunki, Nousiaisten kunta, Oripään kunta, Paimion kaupunki, Paraisten kaupunki, Pyhärannan kunta, Pöytyän kunta, Raision kaupunki, Rusko kunta, Sauvon kunta, Taivassalon kunta, Turun kaupunki, Uudenkaupungin kaupunki ja Vehmaan kunta. Turun työllisyysalueen väestöpohja on 422 000 henkeä ja työvoimapohja 202 000 henkeä.

Turun työllisyysalueen valmistelua koskeva aiesopimus:

Turun työllisyysalueen valmistelu käynnistyi toukokuussa 2023. Valmistelun tueksi on laadittu aiesopimus. Aiesopimuksen tarkoituksena on ilmaista kuntien tahtotila työllisyysalueen muodostamiseksi vastuukuntamallilla ja sopimusperusteisesti. Aiesopimuksessa linjataan työllisyysaluevalmistelun ohjauksesta, operatiivisesta valmistelusta ja valmistelun rahoituksesta sekä valmistelua ohjaavista periaatteista. Sopimusperusteisuudella tarkoitetaan sitä, että järjestämistä vastaava vastuukunta voi sopia, että viranomaistoimivaltaa sisältäviä tehtäviä hoitaa myös jokin muu sopimuksen osapuolena oleva kunta kuin järjestämistä vastaava kunta.

Aiesopimuksessa esitetään, että työllisyysalueen hallintomuoto on vastuukunta ja vastuukuntana toimii Turun kaupunki.

Turun työllisyysalueen valmistelun aikataulu:

Kuntien on toimitettava valtioneuvostolle ilmoitukset järjestämistä vastuun toteutuksesta lokakuun 2023 loppuun mennessä. Samassa yhteydessä on toimitettava suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä. Suunnitelmasta on käytävä ilmi:

- 1) laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen;
- 2) laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut;
- 3) toimipisteiden määrä ja sijoittuminen;
- 4) yhteistyötahot ja -muodot;
- 5) työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen;
- 6) varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Ilmoitus järjestämistä vastuun toteutuksesta ja suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä on valmistettava elo-syyskuussa kaikkien valmisteluun osallistuvien kuntien päätöksentekoaikataulut huomioiden.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Loimaan kaupunki päättää hyväksyä aiesopimuksen Turun työllisyysalueen muodostamisesta vastuukuntamallilla. Loimaan kaupunki osallistuu työllisyysalueen valmistelusta aiheutuvien kustannusten rahoitukseen.
Päätös	Hyväksyttiin.